

עשיק פרי' ויצא תשע"ו

דעה חכמה לנפשך

פרשת ויצא תשע"ב
פרשת חיי שרה תשע"ו

נשמתי'ן חרתי'ן
פרי' תולדות תשע"ו

שיחות קודש
מאת כ"ק אדמו"ר שליט"א

יוצא לאור ע"י מכון
"יום החכמה"

שע"י ישיבת "תורת חכם" ללימוד הנגלה והנסתר
רח' אהלי יוסף 18, ירושלים עיה"ק תוכב"א

דקיי"ל כהלח"מ דאפי' ללא כוונה אסור לגומרו, וא"כ אפי' במכוין לזורקם אין היתר דהמ"מ הנ"ל.

לסברא הנ"ל, דהא היו כלי לפני פתיחתם וחמר בהם רק הגמר שלהם, ובזה דמי לצירוף דמיהם

פרשת השבוע

בדירה בהור א' שרח"ל נכשל בכלים הטמאים ה"י, וע"ז ענה לו מורנו שעליו לברוח מדירה זו כבורח מן האש ויותר (אף שאין לו קשר ושייכות עם הכהור הנ"ל), שאוי לרשע ואוי לשכינו, ומטבע האדם להיות נמשך אחר סביבתו כלשון הרמב"ם, וכמשל המובא בחז"ל הרי זה דומה לספינה שאחד עושה בה נקב ומסכן את כל הספינה, שמביא בחור הנ"ל רוח הטומאה לדירה זו המסכנת את הדריים עמו, וגם מדינא יתכן דמתחייב ע"פ הלכה למחות בידו כשרואהו ויודע שנכשל בעבירות החמורות שבתורה"ק, וכשאין מוחה כראוי כדינה של תורה נתפש בעוונותיו, ונחשבים העבירות על שם מי שהיה בידו למחות ולא מיחה כדברי חז"ל על פרתו של ראב"ע שהיות שלא מה בשכנו נקראת על שמו, וכבר כתב רבינו יונה שזה אחד מהסיבות שיתחייב האדם להתרחק מסביבות הרשעים היות שלא יוכל למחות בהם כדבעי כדינה של תורה ויתפש רח"ל בעוונם.

גודל האיסור בהסתכלות בסרטי חול – אל תפנו אל האלילים

ג] ובדרך אנב, אמר מורנו שע"פ דעתו (וכן הסכים עמו רב מורה הוראה מובהק) יש איסור גמור של הסתכלות בסרטים של עניני חול אף אלו הנקראים כשרים שאין בהם שמץ איסור ח"ו, מ"מ אסורים מדין המבואר בשו"ע (סי' שז סעיף טז) שאסור לקרוא אף בחול במליצות ומשלים של שיחת חולין וכן ספרי מלחמות משום מושב ליצים לא ישב ועובר משום אל תפנו אל האלילים – אל תפנו א' – מדעתכם, ומי שחיברן או העתיקן מחטיאים את הרבים עכ"ל השו"ע, והיינו

מדוע יעקב אע"ה פרכס לצאת ולהפסיד האור העליון שבמעיי אמו **א] ויתרוצצו הבנים בקרבה וגו'.** (כה, כב). **וברש"י,** ע"כ המדרש הזה אומר דרשני שמתם מה היא רציצה זו וכתב א"כ למה זה אנכי, רבותינו דרשוהו לשון ריצה, כשהיתה עוברת על פתחי תורה של שם ועבר יעקב רץ ומפרכס לצאת, עוברת על פתח ע"ז עשו מפרכס לצאת. ע"כ.

חזר על הווארט הידוע של הרה"ק מהרי"ד מבעלזא זי"ע (אדמורי"י בעלזא ח"ג עמ' רעד) שהקשה מדוע פירכס יעקב אבינו ע"ה לצאת, הלא עובר במעיי אמו נר דלוק על ראשו, והמלאך מלמדו כל התורה, וצופה מסוף העולם ועד סופו כדאי' בגמ' (נדה דף ל' ע"ב), ומדוע מיהר יעקאע"ה ופירכס ורצה לצאת ממצב עילאי ונשגב כזה, ותיירץ בדרך המוסר שהזינן מקרא כמה שיש לברוח משכינות עם רשע, שאפי' כשהאדם נמצא במצב גבוה ומרום ונשגב ביותר מ"מ אסור לו להיות יחד עם רשע, (ואין לומר שודאי לא יוכל הרשע להשפיע עליו לרע כשהוא במצב כ"כ גבוה), וע"כ יעקאע"ה פירכס לצאת ולברוח מלהיות יחד עם עשיו הרשע.

חיוב הבריחה מדירה שיש בה בחור מקולקל בכלים הטמאים רח"ל

ב] וענה בזה מורנו לשאלת אחד הבחורים ששאל שיש לו דירה שמאוד טובה עבורו ברוחניות היינו בסמיכות ביותר לשייבה והיא נוחה מכל הבחינות, שיש שם מקום ללמוד כחדותא ומקום לריבוי ספרים, וגם כגשמיית היא דירה נאה המרחיבה דעתו של אדם, אך יש בה

טעם מנהג מורנו לומר תפילת השל"ה בכל פתיחת הארון

[ו] ואמר מורנו שהיות שידוע מש"כ רביז"ל (לקו"מ קמ"א סי' ב) שעיקר כלי זיינו של משיח הוא תפילה, והלא מלחמה נוראה זו דכלים הטמאים היא מלחמתו של משיח שלוהם בשער הנ' של הטומאה, ונכמ"ש במקו"א דברי מורנו שקלי' האינט' היא כידוע קלי' של שער הנ' כמרומו בשמה שהיא הקלי' החופה ומלבישה על הפרי אורו של שער הנ' דקדושה שעומד להתגלות בקרב, אור שצופין בו מסוף העולם ועד סופו בקדושה, וקודם התגלות הפרי יש הנסיון של הקלי' הקודמת לפרי לצפות בעולמות הסמ"א רח"ל, לאבד את הזכות מהאדם לראות בנועם ה' באורו האמיתי העומד לזרוח עלינו בקרוב – כי עין בעין יראו בשוב ה' ציון, שכל א' יזכה לראות באור השי"ת לפי שמירת עיניו בקדושה עתה, הרי יש להרבות בתפילות (שהם כח דשער הנ' דקדושה) עליו ועל זרעו ועל התלויים בו שינצלו מקלי' נוראה זו ויזכו לקבל אורו של משיח צדקינו, ואמר שע"כ נוהג הוא כבר תקופה ארוכה (כשנתיים) לומר תפילת השל"ה בכל עת פתיחת הארון, וכוונתו להתפלל בזה להציל זרעו וכל הנלוים אליו וכל זרע בית ישראל מכל שמיץ ופסול (כמובא שם בתפלה) היינו מכל טומאות הכלים הטמאים.

ברצונו להוסיף כמה תיבות לפרש הבקשה ביותר

[ז] ואמר שברצונו בעזה"י להוסיף בתוך תפילת השל"ה כמה תיבות לפרש יותר בקשה הנ"ל, שינצלו בני' משח"ת שהם ר"ת מו"ץ שאור ח'מיץ ת'בן (כדאי' ברמ"ז בפי' לתיקו"ז דף קל ע"ב, ובאוצה"ח מהרה"ק מקאמרנא מצוה ב' – מילה עה"פ להציל משח"ת נפשי, והגואל משח"ת הייבני), שמרמזים על מיני טומאות הנ"ל, ה' יציל אותנו ואת זרעינו וכל זרע בית ישראל מכל טומאות הנ"ל, שבזכות שנינצל מהם ונהיה מובדלים מהגויים ומטומאתם

שספרים הנ"ל בטבעם מושכים את דעת האדם לחשוב עליהם הרבה עד שמשכיחים מדעת האדם את השי"ת תורתו ועבודתו, וכימינו זו המציאות של הסרטים שבטבעם מושכים הרבה את דעת האדם מהשי"ת ומתורה"ק ומעבודה"י, וא"כ נכללים באיסור הנ"ל דאל תפנו אל האלילים.

מעיקרי דרך הבעש"ט הק' להתרחק אפי' ממראות קודש

[ד] עוד הוסיף שישנם חסידים הסוברים שמתירים הסתכלות בסרטים הנקראים (כביכול) מראות קודש מרבותיהם, וסוברים שבזה מתקשרים לרבים וכו', אך כבר אמר רבו כ"ק אדמו"ר הרה"ק ר"י מפשעווארסק זי"ע שמעיקרי דרך הבעש"ט הק' בימינו להתרחק מכל מיני עיתונים, ואף שיש בהם דב"ת ומעשיות מצדיקים וכו', מ"מ דרך החסידות היא להתרחק בתכלית מכל דבר שדרכו לבסוף להביא למכשול, שכידוע המתרגל לקריאת עתון אפי' בחלק הדב"ת שבו, נמשך אה"כ לקרוא כל מיני כלים ופאליטיק שבעיתונים (שהם מקררים את האמונה ומשכיחים א-ל מדעת האדם כנ"ל), והנ' לענין הסתכלות במראות קודש הנ"ל שהמתרגל בהם לבסוף נפרץ אצלו הענין ויבא להקיל להסתכל בשאר מראות חול, וכך היא דרכו של יצה"ר היום אומר לו כך וכו' עד שמכשילו רח"ל בעבירות חמורות שבתורה רח"ל ה"י.

איסור פתיחת אי-מייל אדרעם לבחורים

[ה] עוד הוסיף מורנו לגלות דעתו בקודש (וכן הסכים לזה מורה הוראה מובהק) שאסור למי שא"צ לו לפרנסתו (או לצורך גדול) וכ"ש לבחורים להצטרף לאפשרות לקבלת אי-מייל הנקרא בלע"ז אי-מייל אדרעם, שהדבר הוא פתח נורא שעלול להביאו לבסוף להתחבר לכלים הטמאים וכן עלול לקבל דברים פסולים טמאים ואסורים ה"י.

ש"לבי אומר לי שהוא כמין סינור שהוגרות השרות הרוכבות על הסוסים", שכתב בזה ז"ל, כתב רש"י, 'לא שמעתי ולא מצאתי כברייאתא פי' תבניתו ולבי אומר לי שהוא הגור לו מאחוריו רחבו כרוחב גב איש כמין סינר שהוגרות השרות כשרוכבות על הסוסים כו', וכן לקמן (כה, ו) אומר רש"י 'כמין סינר של נשים רוכבות', לשון כזו 'לא שמעתי ולא מצאתי ולבי אומר לי' בלתי רגיל הוא בפירושי רש"י ז"ל אלא פתרון הדברים כך הוא, רש"י הק' והטהור שהיה עוצם עיניו מראות ברעה, וגם בלכתו בחוץ דרכו בקודש לכו למעלה כלפי שמים ועיניו למטה מושקפות לאדמה ומעולם לא הסתכל מחוץ לדלי"ת אמותיו ופעם אחת כשהיה מהלך לבניהמ"ד נתקל לפתע פתאום בחבורות של שרות רוכבות על סוסים כשהן הגורות סינרים והיה אותו צדיק מיצר ודואג על ענין של פריצות שהביא הקב"ה לנגד עיניו כיון שהגיע לפרשת בגדי כהונה והי' עמל לפרשם ולא שמע ולא מצא כברייאתא פירוש תבניתם אותה שעה עלתה מהשבה בלבו ואמר לבי אומר לי שלא לחנם הביאני הקב"ה לידי נסיון ההסתכלות בנשים הרוכבות אלא כדי ללמדני מהות האפוד ולהעמידני על תבניתה, ע"כ. ולכא' מה הביאור הפנימי שיהא אצל רש"י הק' בזה דבר הנראה ח"ו כמכשול לראות בטעות ראייה פגומה ח"י, ואף שאי' מהבני' בדרך פקודיך (ועוד ספרים) שראיה בעלמא באונס ללא מחשבה והרהור ח"ו אינה בגדר איסור ע"פ הלכה כלל, ואדרבא מקיים בזה מצות 'ולא תתורו וגו', מ"מ אצל צדיקים הוי מכשול כזה ירידה ופגם לפי ערכם,

נזכה כולנו לקבל פני משיח צדקינו ברחמים [כדאי' ממהרי"ל דיסקין זי"ע קבלה מהגר"א מוילנא זי"ע שאלו שלא יהיו מהוברים לגויים יזכו להשאר חיים וקיימים ושלמים, ולא ינזקו כלל במלחמת גוג ומגוג הנוראה, והיינו שאין מהוברים עם הגויים ע"י כלים הטמאים ה"ן] בב"א.

גודל שמירת עיניו הק' של יצחק אבינו ע"ה להיפך מעשיו הרשע

ח] ואמר בענין זה של שמירת הקדושה בתכלית מכל מיני טומאות ופגם, שרואים אצל יצחק אבינו גודל קדושת עיניו הק' כמרומז בתוה"ק שכתוב "ויצא יצחק לשוח בשדה לפנות ערב וישא עיניו וירא והנה גמלים באים", היינו שכשהרים את עיניו היתה לו שמירה עליונה מן השמים וראה רק גמלים באים, ולא ראה כלל את רבקה היושבת על הגמלים (אף שהיתה ילדה קטנה בת שלש מ"מ היתה עליו שמירה עליונה מן השמים שלא יראה אף אותה לגודל קדושת עיניו הק'). וזה היפך מטומאת עשיו הרשע דכתיב ביה "וישא עיניו וירא את הנשים ואת הילדים", שלגודל טומאתו ראה תיכף את האסור לראות, והוסיף טומאה על טומאתו, ונהזכיר בזה את המעשה הידוע מהבעלזער רב זי"ע ביום חופתו כשהוצרך להפגש עם המושל הגוי וזוגתו^ד.

וסיים בזה ליישב דבר פלא מהרה"ק הרי"מ מגאסטנין זי"ע (מוכא באוצר חיים) שפירש אז מה שכתב רש"י הק' בפר' תצוה לגבי האפוד

ד. וזה דבר המעשה, ביום חופתו של הרה"ק ר' אהרן מבעלז זי"ע רצה מושל המחוז לבוא ולברך את המחוננים שהיו רבנים במחוזו (נשא את בת דודו הצדיק רבי שמואל אבד"ק סקוהל) וכן רצה לראות את החתן שעליו שמע הרבה. החתן כ"ק מהר"א לא שמח ביותר לקראת ביקור זה וביקש דרכים להתחמק ממנו, מצד אחד כמושל המחוז יכול הוא לגרום צרות לאביו לחותנו ולכלל ישראל, ומצד שני הוא צריך להסתכל בפניו של גוי מה עוד שעליו לברכו בידו הקדושה וביום החופה, אמר לו אביו מהרי"ד זצ"ל כתיב ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם, וקשה שהרי קודם רואה העין ואחר כך חומד הלב, והיה צריך לכתוב ולא תתורו אחרי עיניכם ואחרי לבבכם, והתירוץ הוא שהעניים רואות רק מה שהלב חומד כשהלב אינו חומד ואינו חושב בדבר האסור גם העינים אינן רואות אפשר להסתכל ולא לראות. (אדמור"י בעלז חלק ד' עמוד ל"ה)

ומראה שהוא מהור וכו'), ומהרת החזיר מרמות על תיקון קלי' עשיו לעת"ל.

וביאר בזה על פי דברי רבינו התורת חכם (דף פט ע"ב ודף צב ע"ג) שמוכח מדבריו שבדאי שסוכ"ם יהא לכל הגויים תיקון, אלא שישנם ב' דרכי תיקון, תיקון שע"י תשובה, שבתיקון זה נגמר התיקון בזריזות יותר ולפני הזמן, משא"כ במי שאינו עושה תשובה הרי יבא סוכ"ם על תיקונו אחרי זמן רב (על ידי יסורים ועונשים וכו'), ובזה א"ש מה שכתב הגר"א על החילוק שבין ישמעאל ועשיו, שישמעאל כיון שהוא עשה תשובה הר"ז סימן לבניו שג"כ יעשו לבסוף תשובה ויתקנו עי"ז בזריזות ובמהירות, משא"כ עשיו שלא עשה תשובה הרי גם בניו לא יעשו תשובה וא"כ יהא התיקון שלהם ארוך וממושך, אך לבסוף ודאי שעתידי הקב"ה להחזירה לנו כנ"ל שגם הם לבסוף יתקנו, אך תיקון כזה שאינו על ידי תשובה אינו מתייחס אל בני עשיו עצמם ונחשב בערכין לעומת ישמעאל כאילו הם לא עשו התיקון, ונבאמת גם התיקון דישמעאל אינו מתייחס כל כך אליהם אלא לבני ישראל, שבכח תשובתם של בני ישראל הם יעוררו וימשיכו את כח התשובה של ישמעאל שרק על ידי בני ישראל ישמעאל יחזרו [בתשובה].

[ואמנם] אף שמהגר"א אי' כנ"ל שעשיו לא עשה תשובה לבסוף כמוכח מדברי חז"ל הנ"ל, מ"מ נציין דברי החוקוני שכותב בתוך דבריו (סו"פ חיי שרה) "ועשיו נמי תשובה עבד" וצ"ע האם יש מקור לחוקוני מאיזה דברי חז"ל באיזהו מקומן (ועי' בהערות שבהוצ' כנסת שרגא), וצ"ל כמש"כ בשבוע העבר שהיות שמצינו בחז"ל שראשו של עשיו טמון במערת המכפלה, שמע מינה שבשורש (היינו במחשבתו שבראשו) חשב לעשות תשובה, וזו כוונת החוקוני שעביד עשיו תשובה, אלא שכיון שאצל גויים אין הקב"ה מצרף מחשבה למעשה, נחשב לו שלא עשה תשובה].

וואף שהיה נצרך לו זאת לידע מזה צורת האפוד הרי הרבה דרכים למקום להראותו זאת ברוה"ק ללא מכשול ח"ו, וכפי שכתב רש"י הק' ביחזקאל (מב, ג) (אחר שמפרש באריכות נפלאה את כל תכנית ביהמ"ק דלעתיד) ומסיים ואנ"י ל"א הי"ה ל"י ל"א ר"ב ול"א עוז"ר בכ"ל הבני"ן הז"ה אל"א כמ"ו שהראוני" מ"ן השמי"ם, עכל"ק], אלא י"ל הביאור הפנימי בזה עפמש"כ רבינו האריז"ל (בכוונת ספיה"ע) שחושן ואפוד הם תיקון מוחין דקטנות (עיי"ש), וע"כ היה צריך שיהא בענין זה דבר הנראה כמכשול להעלות ולתקן בזה את מוחין דקטנות.

האם יהא תיקון לעשיו ובניו, והאיך

[ט] ויצא הראשון אדמוני כלו כאדרת שער ויקראו שמו עשו. (כה, כה).

דיבר על ענין סופו של עשיו ובניו, והאם יהיה להם לבסוף תיקון, דלכאו' אשכחן בעין מוח' בזה, דהרמ"ק כתב (אור יקר זח"ה קמו, ב) דאף לעתיד לבוא אין תיקון לעשו, כדכתיב ולא יהיה שריד לבית עשיו, ומהגר"א (בסוף פי' לספד"צ) אי' שכמו שהזניח בחז"ל שישמעאל עשה תשובה, ועל עשיו אשכחן שנהרג ברשעותו (כשלא נתן לקבור את יעקב אע"ה במערת המכפלה עד שהרגו חושים בן דן) והר"ז גם רמז לבניו (בבחי' מעשי אבות סימן לבנים), שלבני ישמעאל יהא תיקון לעתיד לבוא ולא לבני עשיו.

ומאידיך אשכחן כמה מקורות שמרומז בהם על תיקון בני עשיו וכדאי' במדרש (המובא בכמה ספיה"ק כגון בשל"ה פר' חיי שרה ובפר' תולדות, מדרש תלפיות בשם רבינו בחיי פר' שמיני, רקאנטי פר' שמיני, ועוד, וכמדו' שלפנינו לא נמצא מדרש זה) על החזיר שנקרא שמו כן משום שעתידי הקב"ה להחזירו ולטהרו לנו, ומפרשים בזה בספיה"ק שהחזיר מרמז על קלי' עשיו שנמשלה לחזיר (כדאי' במדרש ב"ר סה, א, שעשיו דומה לחזיר הפושט מלפיו